

kisvárdai lapok

XX. évfolyam 4. szám – 2018. június 26. kedd

Dosztojevszkij: A félkegyelmű - Rogozsin: Tóth Tibor;
Miskin herceg: Szabó Viktor; Lebegyev: Olasz István (Jókai Színház, Komárom)

Valamik a levegőben

Rögtön a fesztivál első szakmai beszélgetéseinek egyikén, a *Chioggiai csetepaté* előadása kapcsán emlegette Bocsárdi László, hogy a kukkoló színház láthatatlan negyedik fala mostanság leomolni látszik, és valahogy „benne van a levegőben” az a metódus, hogy a közönséget közvetlenül szólítják meg a színpadról az alkotók. Ez a „benne van a levegőben”-effektus azonban nemcsak az alkotói eszközökre lehet igaz, hanem igen sokszor a tematikára is. Vannak időszakok, amikor egymástól teljesen függetlenül, zsigerből nyúlnak azonos témához a rendezők, ritkán még az is előfordulhat, hogy ugyanazon darabokon keresztül akarják megfogalmazni hasonló gondolataikat. Valahogy ez az év az ilyen konstellációké, hiszen rögtön háromféle Kaukázusi krétakör szerepelt például a POSZT-on, úgyhogy Bocsárdinak igaza lehet, hiszen a gondolatmenetének folytatása szerint Brecht is „benne van a levegőben”. De hadd menjek tovább: valamiért, úgy látszik, Dosztojevszkij *A félkegyelműje* is „benne van a levegőben”, hiszen ebben a szezonban négyféle adaptációja is megszületett határon innen, s túl. A Színházi Adattár a hatvanas évek közepétől említi az elmúlt úgy ötven évből mindössze kilenc bemutatót, ha ezt vesszük, már csak matematikailag is feltűnő ez a termés. Izgalmas lehet végiggondolni, vajon mi lehet az oka, hogy éppen ez nyomja az alkotói barométert? Mi készíti a rendezőket arra, hogy Miskinekről elmélkedjenek? Vagy akár Grusékról? Mit látnak, vagy nem látnak ma a világban, amit ezekkel a történetekkel lehet leginkább megfogalmazni?

Ungvári Judit

Szakmai Klub

Körmöczi-Kriván Péter: *Kapufa és öngól* (Szigligeti Színház, Nagyvárad)

A hétfői szakmai beszélgetésről a gyergyói Figura stúdió lemondott, így csak a nagyváradai Szigligeti Színház alkotói álltak keresztűz elé, készen és nyitottan viselve az elhangzó véleményeket.

Azon túl, hogy a szakmai felszólalók ügyes rendezésnek titulálták, a bátorságért és a rokonszenves törekvésért gratulációkkal halmozták el a társulatot és a rendezőt, a legerősebb kritika, már azonnal az elején, a dramaturgia ívét érte. A hozzászólók által szófolyamnak nevezett, alapvetően epikus anyaggal, amint az elhangzott, nagy fába vágta a fejszét a pályakezdő rendező, és általa az egy óra negyven percet a hátán vivő főszereplő is, aki kemény munkával tartotta fenn a feszültséget. A dramaturgiai problémákra Tasnády-Sáhy Péter rendező az előadás körülményeinek felvázolásával reagált, azaz kifejtette, hogy a darab része a nagyváradai Szigligeti Színház által is felvállalt, Udvarhelyen indított Drámázat nevű pályázati programnak. Ennek érvényében, a felkarolt Debüt-díjas szöveget tisztelve, azt a maga formájában szerették volna bemutatni, a maga problematikájában vállalni és megoldani.

Kovács Dezső kritikus az így születő előadást passiójáték-ként értelmezte, amely gondolat alapján Pataki András, a Soproni Petőfi Színház igazgatója a passió stációira való építkezést javasolta potenciális megoldásul. Szerinte, ennek kiélezése és a középiskolás korosztály erős megcélzása nagyszerű tantermi előadássá, színházi nevelési alapanyaggá tehetné a darabot, lévén, hogy a téma hozzájuk közel álló és erős: az erőszak és ennek feldolgozhatósága/feldolgozhatatlansága. Kovács Dezső itt kiemelte a szembenézést a halállal, mint érdekes élet-

anyagot, erre hivatkozva aztán Sebestyén Hunor, az előadás főszereplője megvédte a széles, vegyes közönség gondolatát, igényét. A rendezővel együtt azt is hozzátették, hogy a nagyváradai közönség szereti az előadást, legyen szó gyerekekről, felnőttekről, vagy vegyes közönségről, és éppen ez a változatos összetétel adja az előadás plasztikus dinamikáját, hogy mindig másképpen játsszák, eltérő ívben, eltérő amplitudókkal. Sebestyén Hunor szerint ez a fajta bizonytalanság, rögzíthetlenség erőt ad a játékhoz. „Az én részem a bemutató óta egy próbafolyamat” – jelentette ki.

Ennek kapcsán szót ejtettek a főszereplő különleges blackout – szövegkiesés pillanatáról is, amelyet a rendező hálásan úgy értékel, hogy annak a jegyében történt, amin végig dolgoztak. A bomlottság eljut odáig, a színész mer olyan veszélyes állapotba kerülni, hogy ez megtörténjen. Megemlítette, hogy kezdetben terveztek egy hasonló jelenetet, de mimézis lett belőle, ezért lemondtak róla. Németh Fruzsina Lilla, a beszélgetés moderátora egyenesen érvényesnek és meghatónak nevezte az incidenst, amelyet maga először beépített jelenetnek hitt. Azt is hallhattuk, hogy ugyanilyen már-már beépítettnek hatóan könnyen oldott meg Sebestyén Hunor minden közönséget bevonó improvizációt is.

Kovács Dezső hangsúlyozta, a

főszereplőt megtámasztó színészek a kontextusba illeszkedve valóban csapatként, focicsapatként voltak jelen, néhol kórusná, máskor tánckarrá szerveződve. A díszletképet, a futballpálya alakú, aréna jellegű, mégis inkább intim teret, a sokszorososan felhasznált és variált focikapukkal megműnyagszobrokkal, egyértelmű elismerés érte, ugyanígy a jelmezek és kellékek szimbolikáját is. Kényes dolog a maszk – jegyezte meg Kövesdy István rendező, amely kapcsán azt is hallhattuk, hogy születtek szép megoldások, zavart inkább a maszkok le és felkerülése okozott. „A kevesebb néha több” elvére hivatkozott. A hozzászólók egyetértettek abban, hogy a zenét szolgáltató, szereplőként megelevenedő vérrög szépen beépült a dramaturgiába, Beretvás Gábor szakíró viszont azt is kiemelte, hogy ez a zenével való játék az egyetlen beiktatott humorforrás, amely engedi a nézőt néhol fellélegezni, ebből azért többel is operálhatna.

Balogh Tibor, a fesztivál művészeti tanácsadója a beszélgetés időzítőjeleként megállapította, a jelenlévők mind kontraszelektált felnőttek, túl a 33-as koron és nem lettek megfeszítve, így ennek fényében érdemes tekintenünk mind a halál témájára, mind az előadásra és ennek kapcsán az egész eszmecserére is.

Becsey-Imreh Noémi

Szerelemfélézés

Ha egy évadban négy magyar színház viszi színre Dosztojevskij *A félkegyelmű* című regényét, az jelent valamit. Ha a négy bemutatónak legalább a fele igen jól sikerül, az már egész kegyelem. Elsőre két tényezőre is gondolhatunk, töprengve a mű megjelenési sűrűségén. Az egyik lehetséges ok, hogy mostanában talán nagy számban bukkannak fel Miskinek termett fiatal színészek. A másik verzió, hogy Miskin a maga különös életrealitásával esetleg magában a rendezőben fészkel. Ő lehet az, a rendező, aki nem olyasmivel akar foglalkozni a színházban, ami 2017-2018-ban aktuálisan az elevenünkbe vág, hanem a dosztojevskiji ember- és világismerethez irányít mint általános alaphoz, amely persze a maga összetéveszthetlenségében specifikus is.

Ha közelebb lépünk a komáromi Jókai Színház *A félkegyelmű*-előadásához, akkor az alkotócsapat láttán sok mindent a ráismerés örömeivel fogadhatunk. Martin Huba visszatérő mestere a társulatnak, és nem először viszi színre Dosztojevskijt velük. Már a tíz évvel ezelőtti Karamazov testvérekben is fekete-fehér (színű) világot teremtett, és magától értetődik, hogy az akkori Dmitrij Karamazov, vagyis Tóth Tibor játssza most is a zabolátlan fickó szerepét. De felrémlik a komáromiak egy másik munkája is Martin Hubával, a 2009-es *Három nővér*, amely ugyancsak utalt arra, hogy színházban vagyunk.

A félkegyelmű formai megvalósítása a legmarkánsabbban azt sugallja, hogy a rendezőt a színházban főleg a munka érdekli. A próbafolyamat, az alkotás menete. Legalábbis ezt olvasom le Jozef Ciller díszletéről, amely megfordítja a felállást: a közönség a színpadon elhelyezett nézőtéren ül, a játsszók pedig a próbához

előkészített zsöllyében foglalnak helyet. A sorokat fehér védővászon borítja, mint a normális hétköznapiak, és a sorok közé rendezői asztalkát is ékeltek, csinos lámpával. A letakart nézőtér közepén széles híd visz lejtősen a színpadra, ahol néhány felcsapható nézőtéri szék segít a helyszínek megteremtésében. Különösen erős pillanat – már csak a szokatlansága miatt is –, amikor a második rész kezdetekor farkasszemet nézünk egymással: mi, a színpadon ülő nézők és a nézőtéren elszórtan ülő színészek.

De visszatérve az elejére: a világosítók üveges fülkéje váratlanul egy mozdonyvezető ablakává lényegül át: az alatt elhelyezett két lámpa segíti elő ezt az átváltozást. Rögtön tekintélyes füstöt is ereget ez a mozdony – bár sajátos módon nem hátrafelé, hanem előre. Mégis ez a vissza-visszatérő, élénk pöfögő füst is hozzáad a képhez: talán az emberi természet kiismerhetetlenségének ködjét-füstjét. Aki emlékezetesen kibontakozik ebből, az Szabó Viktor Miskin hercege. Miskin olyan szerep, hogy vagy rögtön, már az első pillanatokban és az első mondatokban (a vonaton) megvan, vagy sosem is lesz meg. Szabó Viktor Miskinje megvanos. Hordozza a tisztaságot a mosolya, a szeme rebbenése, a magas, vékony alkatának arisztokratikussága, már-már reverendaszerű hosszú fekete kabátjának papos allúziója. Ez a fiatalember beteg – a szó szoros értelmében ráhúzzák a vizes lepedőt nemegyszer –, és vágyat kelt az iránt, hogy legyen inkább így beteg mindenki, aki erős, egészséges, és önzésében életrealitáló.

Holocsy Katalin Nasztaszja Filipovnájával nem könnyű megbarátkozni, de idővel sikerül. Sokat nevet ez a sikkes szőke nő, s a nevetésén egyre határozottabban átüt a fájdalom. A

születésnapja estéjén még az a legfeltűnőbb benne, hogy mennyire nem bírja, ha nem ő áll a középpontban. Toporzékol, amikor másvalakiről van szó, ugyanis kiderül, hogy Miskin hercegnek nagy örökség hullik az ölébe. Innen azonban mégiscsak eljut odáig, hogy feláldozza magát – legalábbis a saját értelmezésében – Miskin vélt boldogságáért. Tóth Tibor Rogozsinjának ereje a karikás ostora cserdítésében kulminál, aminek megvan a maga felfokozó szerepe például a születésnap pénzegetés mozgalmas tömegjelenetében. Ezt a precíz, stíláriss visszafo-gottságában is energikus előadást a hatásos összmunkára alapozták. A társulat középkorú derékhada a megszokott magas színvonalon játszik, Bandor Évától Mokos Attiláig (most veszem észre, hogy már nem is szőke, hanem ősz!) Feltűnően jók mellettük a fiatalok: Tóth Károly feszült, robbanásra kész Gányája, vagy a finom szépségét Aglajaként mozgósító Bárdos Judit, vagy Drága Diána, aki Várja megvető, békétlen arcán ott hordja a fiataltság védtelenségét is. Közben meg Japancsinék harmadik lányát, Adelaidát az alkotók – érthetetlen szűkkeblűséggel – likvidálták. A magam részéről gyászolom Adelaida Japancsinát.

Stuber Andrea

Negyvenegy év és negyvenhárom nap

Negyvenegy év és negyvenhárom nap. Elég hosszú idő ahhoz, hogy megbocsásson egymásnak két bajtárs? Elegendő volt ennyi év, hogy felkészüljenek a találkozásra, a válaszokra? Talán nem is a kérdések s a kapott válaszok számítanak, hanem maga az utolsó, egy élet barátságát lezáró találkozás? Ezeket a kérdéseket fejtegetik a Marosvásárhelyi Spectrum Színház tagjai, *A Gyertyák csonkig égnek* című előadásukban.

A stúdióba belépve elénk tárul a tábornok „erődjének” egy kis darabkája. Egy sötét szoba melynek falait a vadászatok ereklyéi díszítik, megpillantjuk Krisztina portréját s az ablakokat, melyek oly hosszú idő óta zárják ki a házból a napfényt. És persze ott az asztal, a vacsoraasztal, amelynek pontosan úgy kell kinézni, mint negyvenegy évvel azelőtt: a kék gyertyák, a székek elhelyezkedése, a francia porcelán, a bor. Mindent beleng az a kísérteties nosztalgia, ami a szereplők arcáról is süt. Az egész házat s annak lakóit talán már csak a nosztalgia tartja életben, a várakozás, és persze Nini. Nini, aki nemcsak egy postás lánya, egy volt dajka vagy egy egyszerű házvezetőnő. Ő tartja egyben évtizedek óta a kúriát s a tábornok életét. *Mózes Erzsébet* játéka fantasztikus, egy másodpercig sem kételkedünk benne, hogy ő bizony – ha kell – egykettőre rendet teremtene egy egész hadseregben, vagy ha a helyzet azt követeli meg, minden odaadásával, napokig őrködne egy beteg kisfiú fölött, aki a párizsi kavalkádból hazavágyik. Kulcsfontosságú személy, nem csak a tábornok életében, de a darab szempontjából is. Ő az, aki megnyugvást kínál Henriknek, és megadja a végső döfést Konrádnak: Krisztina, halála pillanatában, férjét szólította. *Kincses Elemér* rendezése egy pillanatig sem monoton. Az előkészületektől kezdve Henrik fel alá sétálgatásáig minden katonás rendben zajlik. Majd megérkezik Konrád és szép lassan a fagyos ház

Tatai Sándor, Mózes Erzsébet

átalakul a két fél emlékeinek csatamezejévé. *Tatai Sándor* remekül adja vissza a Henrikben dülő harcot. Az egyik pillanatban a végletekig nyugodt, katonai fegyelem ül ki az arcára a következőben pedig eget rengető haraggal dobálja Konrád felé a vádakat. Folyamatosan váltogatja a nosztalgizáló katona és a kihallgató tiszt szerepét. *Kárp György* játéka kiemelkedő. Rendkívül hitelesen formázza meg Konrád összetett személyiségét. Jellemzően a rideg nyugodtság tükröződik arcán, de megjelenik a csalódott szerelmes, a sértett barát is. Azoknak, akik olvasták Márai Sándor 1942-ben megjelent regényét eleinte zavaró lehet „Krisztina” jelenléte, hisz a könyvben csak visszaemlékezések-kor tűnik fel. Itt is csupán egy emlékkép lenne? A fiatalon elhunyt női alak egy illúzió csupán, ami megjelent a két idős férfinak ezzel szembesítve őket az idő múlásával? De nem, a nő, hús-vér formában ott van, ott ül a szerelmük helyén. Konrádot azonban nem lehet megtéveszteni, rájön, hogy *Márton Emőke-Katinka* a szó szoros értelmében egy szerepet játszik. Krisztina valóban halott s a nő, aki az asztalnál ül csak a megtévesztés, a konfrontálódás eszköze. *Katinka* nagyon ügyesen formálja meg a kívánt karaktert. Hol lendületes, cserfes fiatal nő, hol pedig egy komoly, a múlttal vívódó asszony. Miután a színésznő kivonul, a kezdetét veszi a valódi összeüt-

közés. Szóba kerül annak a bizonyos negyvenegy évvel ezelőtti napnak a története. Az árulás, mely talán jobban fáj a tábornoknak, mint a házasságtörés mocska: legjobb s legigazibb barátja, fogadott testvére fegyvert szegezett rá. Célzott, kibiztosította a puskát és Henrik élete egyetlen mozdulaton múlt. Végül azonban, Konrád nem lőtt. De a lavina elindult, minek következtében egy nő meghalt, egy barátság összeomlott és két, valamikor ifjú katonatiszt 40 év magányra lett ítélve. Vajon mi lehetett konfliktusoknak valódi oka? Konrád eredendő boldogtalansága, amin csak Krisztina tudott volna változtatni, ha más körülmények állnak fenn? Krisztinának csupán a létezése, aki vad, szabad jelleméből adódóan egyikükhöz sem tartozhatott igazán? Vagy Henrik vagyona és rangja, ami egy afféle társadalmi gátat emelt kettejük közé? Talán egy kicsit mind, talán egyik sem.

A darab végén mi marad? Nyugalom. Henrik megtalálja a békét, amit negyvenegy év óta kutat, vár. Hiába nem válaszolta meg Konrád százszázalékosan a neki szegezett kérdéseket, a találkozás megtörtént, mindenki lelkéről leesett egy negyven év óta súlyosbodó kőhalom. Konrád távozik, két élet lezárul, a kocsi kigördül az útra, a zsaluk nyitva és a napfény ismét szívesen látott vendég a házban.

Bucsi Tamara

Palackba zárt délután

Mindannyian vágyunk arra, hogy valamilyen módon kifejezhessük magunkat Arra, hogy rájövünk arra, kik is vagyunk, merre tartunk, milyen állomásokon haladtunk át életünk folyamán és milyen stációk vannak még előttünk. Mindenki más-más eszközt használhat ehhez. Van, aki tollat ragad, és papírra veti gondolatait, mások a hangszert választják segítségül, ismét mások mozdulattal, tánccal adnak hangot saját (megtalált vagy éppen még felfedezni vágyott) személyiségüknek. A Délvidékről, egészen pontosan Hódegyházáról származó **Szemerédi Bernadett** a zenét és az éneket, valamint a zongorán kísérő **Drexler Vajkot** választotta állandó társául azon a „lelki hullámvasúton”, amelyre meghívta a kisvárdai közönséget vasárnap délután.

A sarvasi Cervinus Teátrum-ban, valamint más társulat produkcióiban is fellépő színésznő színes virágcsokorba fűzte a számára – és pályafutása szempontjából is – fontos, jelentőségteljes, emlékezetes és személyisége fejlődésében is segítő musicaleket, sanzonokat, betétdalokat. Szemerédi a különböző, alt dallamú és

magas hangokat is magába foglaló dallamokon át, a zongora szárnyán és a számok között elmondott bevezetőjével vallott nekünk magáról, (szakmai és emberi) kapcsolatairól. Az élet(é)ről.

A Karády Katalin és Mezei Mária nevéhez fűződő slágerek, az eltérő stílusú musicalek – köztük a Rebecca-ból a *Palackba zárt idő* című dal vagy a Chicagoból Roxie dala – a lírai hangvételű fohászok, a szerbül és magyarul is előadott Molitva című, a 2008-ban Szerbia által Eurovíziós Dalfesztivált nyert éneke, a saját szövegével elénekelt Hallelujah. Nos, mind egy-egy mozaik, egy-egy elejtett és zeneileg megkomponált puzzledarabka, amelyek összeillesztéséből megkaptuk a művésznő mély, őszinte, szépséggel, nőiességgel és hittel teli lelkét. Vagyis, legalább egy részét. Szemerédi vallomását, a „virágcsokor” átnyújtását segítette a kisvárdai Coffe Tea Area meghitt és bensőséges kertje is. Egy kiszakított, idilli tér rohanó,

suhanó, meg nem álló világunkban. Palackba és szívünkbe zárandó, szeretettel teli egy órát kaptunk ajándékba a délvidéki színésznőtől. Elmondása szerint egyik legáhitottabb és leginkább kihívásokkal teli szerepe eddig a Valahol Európában című, világhírű musical Suhanc (Éva) figurája volt. Ily módon illik e szerep ikonikus dalának átiratával zárnom a beszámolót: talán halljuk még Szemerédi Bernadettet énekelni. Talán látjuk még őt Kisvárdán. Vagy bárhol másutt.

Németh Fruzsina Lilla

Eszmecsere nélkül kár színházat csinálni

Játszik Újvidéken, színházi klubot vezet és a Vajdasági Tanyaszínházat működtető civil szervezet alelnöke, Gombos Dániel mégsem kritikákban vagy díjakban méri a sikert. Hitvallása szerint a jó előadás felkavarja a nézőkben az állóvizet, és szívesen mesél arról, ő hogyan csinálja.

A Tanyaszínház még a kisvárdai fesztivál színes felhozatalában is egyedinek számít. Hogyan született meg ez a koncepció?

A Tanyaszínházat 1978-ban alapította meg Hernyák György és Kovács Frigyes azzal a céllal, hogy elérhetővé tegyék a színház élményét azokon a szórványtelepüléseken, ahová a kőszínházak nem tudnak eljutni. Kezdetben a színészek gyalog jártak faluról falura egy szekéren díszlettel és hálósákokkal felszerelve. Mára már egész kis művésztelep alakult ki Kavillón, de még mindig technikai személyzet nélkül dolgozunk, így minden színésznek megvan a maga háttérfeladata, amit a színházi teendők mellett ellát egy 25-30 előadásból álló nyári turné során.

Te mikor és miért kapcsolódtál be ebbe a folyamatba?

A társulatot a végzett színészek kívül az Újvidéki Művészeti Akadémia növendékei alkotják, én is így kerültem ide szakmai gyakorlatra. Megszerettem, és itt ragadtam, immár 12 éve. 8 évig játszottam a társulatban, a szervezet alelnökeként erre már kevesebb kapacitásom van, az időm nagy részét a szervezés és a turnémenedzselés tölti ki.

A Tanyaszínház alkotási módja és a közönsége is teljesen más, mint amit egy nagyvárosi színházban megszokhattál. Mi az, amitől sikeresnek érzed az előadást vagy a saját munkádat? Mi tart itt?

Egy előadást csak a nevetetés vagy a „színházcsinálás” kedvéért felesleges megcsinálni. Szükség

Jelenet a Víg könnyek násza c. előadásból

van aktuális elemekre, amelyek nosztalgiát keltenek bennünk vagy éppen olyan érzéseket, gondolatokat, amik még napok múlva sem hagynak nyugodni. Számomra a legfelejthetlenebb élményeket mindig a közönség reakciói adják, mikor évek múlva is visszaemlékeznek egy-egy alakításomra, vagy közös nyelv hiányában, kézzel-lábbal magyarázva gratulálnak egy előadáshoz. A Tanyaszínház esetében ez különösen fontos, hiszen ezekben a falvakban mi kínáljuk az egyetlen lehetőséget a színházlátogatásra. Nem belépőt szedünk, hanem körbejárunk kalapozni, ilyenkor szeretünk kapcsolatba lépni a nézőkkel, akik nem csak pénzzel, borral vagy kaláccsal, hanem azonnali visszajelzéssel is támogatnak. Az elismerés, az építő kritika és az általuk érzett hála motivál a legjobban.

A társulatokra jellemzően a Víg könnyek nászában is interakcióba léptek a közönséggel, kérdőívek segítségével. Mesélnél egy kicsit erről a projektről?

Az előadás elején és a végén egy partner szervezet bevonásával kérdőívet töltöttünk ki a közönséggel arról, hogy ők mennyire fogadják el a másságot, például a szexuális beállítottságot illetően, illetve, hogy az előadás hatására mennyit változott a véleményük ezekről az ügyekről.

Ez az előadás nem csak foglalkozik

a különbözőséggel (körbejárva a szexualitás, a házasság, a nemzetek közti ellentétek és a mentális betegségek témáját), hanem önmagában is eltér a Tanyaszínház repertoárjától, hiszen hét nagyvárosban került színpadra. Miért döntöttetek úgy, hogy megváltoztatjátok a célközönséget?

Az eredeti kétnyelvű darabot – amely Terék Anna Budapesten élő vajdasági szerző az Újvidéki Színház drámaíró versenyen első helyezést szerzett szövege – néhány évvel ezelőtt az Újvidéki Színház dolgozta fel. Ez inspirált minket, hogy a koncepciót és Terék Anna segítségével a szöveget átdolgozzuk és kibővítsük olyan adalékokkal, amelyek igazán a nézőkhöz szólnak, magukkal ragadják őket és pörgősebbé teszik a darab dinamikáját. Az előadás egy Európai Unió projekt keretein belül valósult meg, amelynek a célja, hogy rávilágítson az LGBTQ+ közösség problémáira. Így volt lehetőségünk kőszínházi keretek között megvalósítani az előadást és elérni vele egy olyan nézői réteget, amelynek kiemelten fontos felhívni a figyelmét a közösségek szempontjából idegennek vagy másnak ítélt emberek problémáira és elfogadására, befogadására, mert a mindennapi életük során ők is szembesülnek ezzel, például a nemzetek közötti ellentétek miatt.

Bálint Lili

Lakodalom van a mi utcánkban...

A Vajdasági Tanyaszínház *Víg könnyek násza* c. előadására hátulról óvakodhatunk be és egyből a színpadon találjuk magunkat, amely erre az estére a kötelező családi összeröffenésekről ismert sörátorrá alakul át. A vendégek/nézők padokon foglalnak helyet az asztalok körül, ez a barátságos légkör katalizálja a nyüzsgést és a maníros poénok elsütését egymás után százszor, így a nézők együtt lakják be a teret a színészekkel, akik az asztalon fekvő gyertyatartókból bontakoznak ki az általuk megformált karakterekké. Ebben a lakodalmas jó hangulatban az ember szinte azt kívánja, bárcsak az ő családtagjai is egyszerre tesztítenék meg a homoszexualitást, a mentális zavarokat, a múlthoz való túlzott ragaszkodást, a szexuális tárgyiasítást és az összes többi manapság felkapott társadalmi kliséjét. Tény, hogy mélyen a lelkünkbe nézve elismerhetjük, hogy ezek az egyszerű jellemű karakterek valahonnan a múltunkból, a jelenünkben, a közvetlen környezetünkben vagy a saját gondolkodásunkból ismerősek, de ez a tipizálás nem feltétlenül tesz jót a darab üzenetének. Az előadás eredetileg egy EU-s, LGBTQ+ témájú pályázat keretein belül valósult meg,

amely a különbözőségek változatosságát és az elfogadás fontosságát emeli ki, így bizonyos elemek eltűzése (pl. István karakterének nevetségessé tétele vagy Olga viselkedése) visszássá és zavaróvá válik. Ugyanakkor a színészek megformálásának köszönhetően ezek a karakterek mégis szerethetőkké válnak, mindannyian igyekeznek a beszédmódjukkal, mozdulataikkal vagy a nézőtéren zajló eseményekre adott spontán reakciókkal hozzáadni az előadás színvonalához. Mi sem írhatja le jobban, hogyan zajlik felénk ez az elfogadósdi folyamat a maga pálinkagőzös, csirkekopasztós, magyar nótás valójában, mint amikor a kameraman ráközelít egy hölgyre, aki a színpadon játszódó jelenet mélyen didaktikus üzenetére fittyet hányva elmélyülten majszolja az asztalra kitett szendvicset. De vajon tényleg ilyenek lennénk? Nem haladtuk már kicsit túl ezeket a sokszor lefutott „tipikus magyar dolog” vagy „toleranciára márpedig szükség van” köröket, nem erőltetett ezeket újra és újra kimondani és előrángálni? Ezekre a kérdésekre is keresheti a válasz ez az előadás, amelyben Terék Anna szövege idomul a társulat igényeihez, a nyári szabadtéri

előadásokhoz szokott Tanyaszínház alkalmazkodik a kőszínház feltételeihez, a családtagok próbálják természetesként kezelni a gyermekeik eltérő gondolkodásmódját és a nézők a színpadi eseményekkel együtt sodródva keresik a maguk problémafelvetéseit, feleleteit vagy görbe tükreit. A végére rájöhetünk, hogy ez az előadás a bizonytalanságaival, néha indokolatlan és nehezen érthető elemeivel, a harsány humorral és öniróniával pontosan ott tart, ahol maga az elfogadás folyamata. Néha kicsit mellényúlunk az érzelm kifejezéssel vagy a pályázati szövegben leírtakkal, néha kicsit túllövünk a célon, de ha önmagunk tudunk maradni, ez még jól is állhat nekünk és az egész átcsaphat egy nagy közös nevetésbe. A bravúros utolsó jelenet után, ami jobb kontextusba helyezi az addig látottakat és megoldás helyett egy olyan fricskát és gondolkodnivalót ad a kezünkbe, ami után szívesen maradunk ott koccintani egy okafogyottá vált násznép tagjaként egy lakodalomban, amin egyébként nem akartunk részt venni vagy talán nem is létezik, de ugyanúgy összekovácsol minket, sokfelől jött embereket, mint a téma, amellyel a darab foglalkozik.

Bálint Lili

ZRÍNYI 1566 - rock musical (Egri Gárdonyi Géza Színház)**Mai program:****10:00 – Szakmai Klub**

Beszélgetés a *A gyertyák csonkig égnek; A félkegyelmű és a Vig könnyek násza* című előadásokról

Helyszín: Művészetek Háza pódiumterme

10:00 – Szakmai Klub

Érzelmi gravitáció – az emlékek és álmok tömegvonzása

Sardar Tagirovsky workshopja

Helyszín: Konferencia

Központ földszinti terme

17:30 – Naninski utcaművész show a Művészetek Háza előtt**18:00 – Danilo Kiš: BORISZ DAVIDOVICS SÍREMLÉKE**

Újvidéki Színház

Helyszín: Művészetek Háza

20:30 – Naninski utcaművész show a Bagolyvár előtt**21:00 – Elvira Lindo-Gyarmati Kata: CSAK EGY SZÓVAL MONDD**

Szabadkai Népszínház

Magyar Társulata

Helyszín: Rákóczi-stúdió

21:00 – Én, Leonardo – A fény születése

ExperiDance Produkció

Helyszín: Bagolyvár

Jelenet az előadásból

Kelemen Csaba, Sasvári Sándor

Blaskó Balázs, Sasvári Sándor

Sasvári Sándor

kisvárdai lapok

A Magyar Színházak
XXX. Kisvárdai Fesztiváljának
napilapja

Szerkesztő:

Ungvári Judit

Munkatársak:

Németh Fruzsina Lilla

Becsey-Imreh Noémi

Bálint Lili, Bucsi Tamara

Fotók:

Godó-Révész Rebeka

Ráthonyi Ráhel Sára

Nyomdai előkészítés:

Fnor Reklámgrafika Kft.

Fábián-Kóczon Nikolett

Nyomdai kivitelezés:

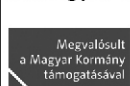
Imi Print Nyomda

Felelős kiadó: Nyakó Béla

ISSN 1587-8325

www.kisvarda.szinhasz.hu

A Magyar Színházak XXX. Kisvárdai Fesztiváljának támogatói:

Nemzeti Kulturális Alap

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

KISVÁRDA VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA

FRISZ FM, KISVÁRDA